

Univerzita Karlova vyznamenala nejlepší učebnice Cenou Jaroslava Jirsy

14.12.2023 - Helena Zdráhalová | Univerzita Karlova

Univerzita Karlova si váží kvalitních vysokoškolských učebnic.

Proto pravidelně vyznamenává univerzitní autory a autorské kolektivy těch nejlepších z nich. Ceny Jaroslava Jirsy se udělovaly ve čtvrtek 14. prosince na zasedání Vědecké rady UK.

Ceny Jaroslava Jirsy jsou pojmenované po dlouholetém řediteli Nakladatelství Karolinum. Cena se uděluje od roku 2013 ve třech kategoriích – pro obory společenskovední a humanitní, pro obory lékařsko-farmaceutické a pro obory přírodovědné a matematicko-fyzikální. UK tímto vyzdvihuje to, že si váží kvalitních učebnic jako svébytného kreativního odborného a výukového textu, jak podotkl prorektor pro akademické kvalifikace profesor Jan Kuklík.

„Loni jsme ceny neudělovali, protože se ukázalo, že řada vyučujících přešla během covidové pandemie do jiného způsobu komunikace se svými studenty. Proto Cenu Jaroslava Jirsy letos udělujeme sdruženě za dva poslední roky,“ podotkl prorektor Kuklík.

Nejlepší z navržených publikací vybírá komise složená ze zástupců vedení univerzity, Ediční rady UK a zástupců Akademického senátu UK. Ceny předala vyznamenaným rektorka UK profesorka Milena Králíčková.

Ceny Jaroslava Jirsy za nejlepší učebnici roku UK v oborech:

společenskovedních a humanitních

Jan Pichrt a kol.: *Pracovní právo*

Nakladatelství C. H. Beck

Učebnice přináší komplexní, přehledný a srozumitelný výklad pracovního práva a představuje teoretický základ oboru. Jedná se o učebnici zcela novou, která je svým pojetím srovnatelná s moderními zahraničními učebnicemi pracovního práva. Základní snahou autorského kolektivu bylo připravit text, který by odrážel soudobé evropské trendy ve výuce oboru a současně byl ke studentům a čtenářům uživatelsky vstřícný.

Každá kapitola obsahuje v úvodu stručný popis očekávaných přínosů jejího nastudování a v závěru základní shrnutí celé materie v bodech. Samotný text každé kapitoly je přehledně členěn a pasáže základního učebního textu jsou doplněny o vložené úryvky z právních předpisů i z relevantní tuzemské a zahraniční judikatury, dále o příklady, citace z literatury, podněty k zamyšlení i nejružnější tipy, grafy, tabulky a doplňující poznámky autorů. Učebnice tak může být vhodnou pomůckou nejen pro studenty vysokých a odborných škol, ale také pro právní praxi.

„Jsem rád, že se nám v době covidu podařilo napsat novou učebnici, která je hodně inspirovaná mým pobytem ve Velké Británii a britskými učebnicemi. Snažili jsme se udělat text zábavný a dobře zapamatovatelný. Je také součástí multimediálního online projektu Živá učebnice, kdy se snažíme jednotlivé kapitoly neustále aktualizovat. Právo je živý obor, který se stále proměňuje,“ podotkl Jan Pichrt poté, co cenu převzal.

lékařsko-farmaceutických

Miroslav Zavoral a kol.: *Mařatkova gastroenterologie: Patofyziologie. Diagnostika. Léčba*

Nakladatelství Karolinum

Dvousvazková *Mařatkova gastroenterologie* je koncipována jako profilová učebnice gastroenterologie a hepatologie, encyklopedicky pokrývající veškerou oborovou problematiku. Cílem autorů bylo navázat na jedinečnou Mařatkovu *Praktickou gastroenterologii*. Obor se však od jejího vydání v roce 1964 dramaticky změnil, což se samozřejmě promítlo do koncepce a obsahu předkládané publikace, která reflektuje: jasnější pochopení základních mechanismů onemocnění na buněčné, genetické a molekulární úrovni; jasnější porozumění patofyziologii gastrointestinálních nemocí a onemocnění jater; zavedení četných diagnostických testů a postupů, z nichž mnohé nahradily klasické metody; kombinace diagnostické a terapeutické endoskopie; farmakologický vývoj nových léků na stavy, které dříve nebylo možné farmakologicky léčit.

Nové kapitoly zahrnují aktuální diskusi o střevním mikrobiomu, probiotikách a fekální transplantaci mikrobiomu, o imunologii a nových poznatcích molekulární genetiky v gastroenterologii. Některé kapitoly mají výrazný mezioborový přesah – zabývají se nemocemi, které jsou velkou výzvou pro diagnostiku a léčbu v klinické praxi. Výrazným rysem monografie je přehlednost, detailní tabulky a vysoká kvalita obrazové dokumentace.

„Naším cílem bylo vytvořit komplexní dílo, které postihne celou gastroenterologii a bude pomůckou každému, kdo se zabývá nejenom gastroenterologií, ale i dalšími obory, například chirurgií. Je to velké dílo, na kterém se podílely desítky autorů. Součástí této učebnice je i elektronická verze, je to multimediální dílo, kde jsou zachyceny všechny možné výkony a operace. Výhoda elektronické verze je v tom, že ji můžeme neustále upgradovat,“ usmíval se Miroslav Zavoral a poděkoval celému týmu, který se na vzniku učebnice podílel.

matematicko-fyzikálních

Jan Frouz a Jaroslava Frouzová: *Aplikovaná ekologie*

Nakladatelství Karolinum

Kniha sleduje vliv lidských aktivit souvisejících se zemědělstvím, lesnictvím, rybářstvím a lovem volně žijících živočichů na jednotlivé ekosystémy. Vychází z obecných ekologických principů a ukazuje, jak jsou aplikovány na výše zmíněné obory lidské činnosti, s ohledem na základní mechanismy jejich působení, ale i přírodní a společenské hybatele a globální aspekt jejich dopadů. Text kapitol je formulován i z historického a geografického hlediska a doplněn bohatým obrazovým doprovodem. Tato výjimečná publikace je určena jak široké odborné veřejnosti, tak studentům biologických a zemědělských oborů se zájmem o environmentální tematiku.

„Biomasa nás lidí je daleko větší než biomasa všech divokých zvířat na světě. Biomasa zvířat, které chováme, je dokonce dvacetkrát větší. Přesto se všechny učebnice ekologie zabývají tím, jak by se ekosystémy a organismy chovaly a interagovaly samy o sobě, vliv člověka se vypouští. A právě náš text se specificky zabývá tím, jak člověk přírodu ovlivňuje, jak to následně ovlivňuje schopnost přírody poskytovat nám systémové služby a tím pádem zajišťovat náš blahobyt,“ zdůraznil Jan Frouz. Rozsáhlý rozhovor s Janem Frouzem nejenom o této monografii si můžete přečíst v magazínu *UK Forum*.

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=20585>